

“Tot seguit [l'oncle] [...] ens parlà d'un seu viatge a les illes Bahames (...) Hòmens i dones, tots eren ben trempats, amb uns ullots grans, que alguns els tenien verds i tot. I el cas és que tu anaves caminant, xino-xano, per la vorera, i encara no n'havies vist un davant teu, que ja se n'havia abaixat per cedir-te el pas. D'entrada, l'oncle s'ho havia pres com a senyal d'exquisida cortesia i bona educació, però home observador com ell era no tardà a adonar-se que el pas, només el cedien els negres, i que, a més a més, tan sols ho feien amb els blancs, i no entre ells, que, quan es creuaven, compartien la vorera sense grans dificultats. En acabar l'anècdota, tots els presents coincidirem a lamentar l'abús i l'evident discriminació que suposava per als ciutadans de les Bahames haver de sotmetre's de manera tan servil i ignominiosa, i cedir sistemàticament la prioritat als forasters. Algú encara reblà: Només faltaria... forasters vindran que de casa ens trauran. En això estàvem, compartint la indignació contra aquella submissió abjecta, quan arribà a la casa un dels néts del meu oncle, acompanyat de la seua nòvia que, en entrar, ens saludà cortesament: Buenas noches. (...) Fins a la seua arribada, a la sala hi havia hagut set persones catalanoparlants. A partir d'aleshores, qualsevol que hi haguera entrat s'hauria pogut pensar que estava davant de nou castellanoparlants, perquè quan la conversa es reprengué, tots els que parlaren ho feren en la llengua de la recent vinguda. Només dues paraules li havien bastat per a produir aquell miracle de conversió lingüística de la meua família. Mentre l'oncle Enric, perdut ja el ritme de la conversa, es mirava calladament els peus, vaig pensar, vés a saber per què, en aquells negres bellíssims de les Bahames.”

La bona educació dels ciutadans de les Bahames
Ferran Suay